

e-Rojnost č. 320

Znojemské dění komentuje Jiří Cmunda Roupec

Vychází od září 2017

Incident v kině připomněl dva neduhy města Znojma str. 2

V elektroodpadu je plno drahých kovů str. 3

Magazín: Z historie Domečku: Stavba za téměř sto tisíc zlatých

7. 11. 2023

Koalice ANO+SPD+Znojmaci má za sebou rok vlády

Je tu první výročí koaličního vedení města Znojma všešlého ze situace, která nastala po volbách v listopadu 2022, v nichž se nenaplnily představy dosavadních politických subjektů, vedených tehdejší starostou ing. Jakubem Malačkou, o zachování si svého postavení na radnici. Volby sice vyhrálo hnutí ANO, ale se svým bodovým ziskem nebylo s to vládnout samostatně. Kvůli předchozím politickým pŕtkám s tzv. demokratickým blokem se de facto ocitlo v pasti problematického výběru mezi zbytkem znojemských politických stran s dostatečnou voličskou podporou. ANO sice získalo radniční posty, ale současně se musí vypořádávat s dravou a sílicí víceméně populistickou stranou SPD a táhnout za sebou nevykrytalizované uskupení Znojmaci.

Znojemské hnutí ANO dlouhodobě trpí absencí dostatečně razantního a přesvědčivého vůdce, a snad proto vsadilo na ženský prvek a do čela si postavilo politickou novicku ing. Ivanu Solařovou, která přišla z výrobního podniku z postu ekonomky. Koaliční hnutí SPD dlouhodobě vede ambiciózní Mgr. Petra Svedíková Vávrová. Proč si za lídryni svého uskupení vybrali Znojmaci právě Bohumilu Beranovou, je tak trochu záhada. Snad kvůli jejímu dřívějšímu působení v Radě Jihomoravského kraje.

**Sázka na vládu žen
má své limity**

Je zřejmé, že vláda žen na znojemské radnici, vydávaná v počátku za přednost, dnes trpí jistými limity, což se zatím nenápadně projevuje v jednáních s opozicí, při němž někdy věcné argumenty nahrazuje truc. To lze samozřejmě brát jen jako subjektivní dojem autora.

Samotná starostka Ivana Solařová jedná sice rázně, ale někdy se zdá, jakoby ne zcela domýšlí, všechny možné dopady takového jednání. To se například projevilo při změnách vedení komisí některých příměstských částí, ustavením do funkcí nové vedení Znojemské tepelné společnosti a nedávno změnami programu jednání zastupitelů, z nichž prakticky vyjmula informace z jednání rady města. Na druhou stranu si zpočátku docela dobře poradila s energetickou krizí. Zvládne i současnou fázi?

Portfolio statutární místostarostky Petry Svedíkové Vávrové je dost široké. Vedle resortu dopravy, vnitřní správy, přestupků, živnostenské agendy a oddělení právní, odpovídá i za strategický plán. Zatím jsem zaznamenal jen kroky v oblasti dopravy, podnikání a nedávno vyhlásila strategický plán do roku 2030. Ke svěřeným resortům se snaží přistupovat koncepčně, ale v některých jejích výstupech z jednání převládají teoretická konstatování nad praktickými závěry.

A stále jsou tu její stranická východiska, která v poslední době poněkud potlačila, ale to neznamená, že je dále nesdílí. V jejím jednání je patrná praxe

právníčky, a tudíž pokud se v jejím projevu objeví nějaký nonsens, dokáže se omluvit a uvést záležitost na pravou míru. Přínos místostarostky Bohumily Beranové (Znojmaci), odpovědné za oblast kultury, památkové péče, cestovního ruchu a výstavby, je poněkud diskutabilní. Její



dosavadní projev ve vedení města provází řada nejistých až chybných rozhodnutí. Jen namátkou zmíním její postup v kauze bilanční zprávy určené k vložení do bání radniční věže (to byl ale lapsus celého vedení města), komentář k novinkám letošního ZHV, sběratelská burza v Domečku... Nevybavuje se mi žádný výstup týkající se výstavby ani cestovního ruchu či památkové péče, snad jen úprava Schillerovy kolonády v parku.

Když mluvím o ženách ve vedení města, nemohu opomenout Mgr. Růženu Šalomonovou (SPD), odpovědnou za oblast interního auditu a hospodaření organizací zřizovaných městem. Valnou část roku zaujímal její víceméně soukromá soudní pře s exstarostou Malačkou. Nezaznamenal jsem žádné kontrolní hodnocení městských organizací. V nedávné době patrně z jejich kontrolních zjištění vzešla trestní oznámení na předchozí vedení města, týkající se nakládání s majetkem města.

Místostarosta Mgr. Jan Blaha (ANO), odpovědný za oblast školství, sociální péče a zdravotnictví, pravidelně na jednáních zastupitelstva vystupuje s aktuálními informacemi ze svého resortu, ale jen výjimečně se zapojuje do diskutovaných problematických otázek. Takřka od veterána místní politiky by se čekalo víc. Patrně je svazován předchozími působeními v minulé radě města, což mu občas opozice připomíná.

Muži zatím v ofsajdu

Z žádných mně známých výstupů směrem k veřejnosti nevyplývá nějaký zásadní vliv ostatních radních. Na zastupitelstvech se často hlásí o slovo David Štolpa (ANO), odpovědný za oblast informačních technologií. Nezaznamenal jsem, že by se během roku na to téma nějaký problém diskutoval. Pan Štolpa, když je mu uděleno slovo, má většinou poznámku k procedurálním otázkám.

Odpovědností ing. arch. Radka Kamana (ANO) je územní plánování. Snad poprvé konkrétně v souvislosti s územním plánem nedávno diskutoval s předsedkyní Spolku Obchvat o jejich náhradním plánu vedení obchvatu, který nazval smysluplným, což ovšem podmínil zpracováním nového územního plánu. Jako od zkušeného praktika v oboru výstavby bych od něj více očekával příspěvky ke koncepčnímu rozvoji města. Několikrát zasáhl do diskuse na podporu koaličních partnerů v otázkách opoziční kritiky a také ohledně dotací do sportu.

U zbývajících dvou radních MUDr. Mgr. Berta Bartase (Znojmáci), jemuž byl svěřen resort příměstských částí a zahrádkářských spolků, a ing. Oldřicha Staňka (ANO), odpovídajícího za energetické úspory, není co hodnotit, neboť na veřejnost nepronikl jejich osobní přínos ve svěřených oblastech. Připouštím, že mohou být aktivní na jednáních rady města, ale odtud přicházejí jen kusé zprávy, ale i ty byly na minulém zasedání zastupitelů přiškrceny. Jediným přístupem veřejnosti k projednávaným otázkám v radě města jsou usnesení na stránkách města Znojma. Ty ale nevypovídají o jakýchkoliv aktivitách radních k projednávaným otázkám.

V příštím vydání Rojnosti se pokusím zhodnotit některé zásadní body programového prohlášení současného koaličního vedení města.

Incident v kině připomněl dva neduhy města Znojma – bezpečnost a nedostatek veřejných WC

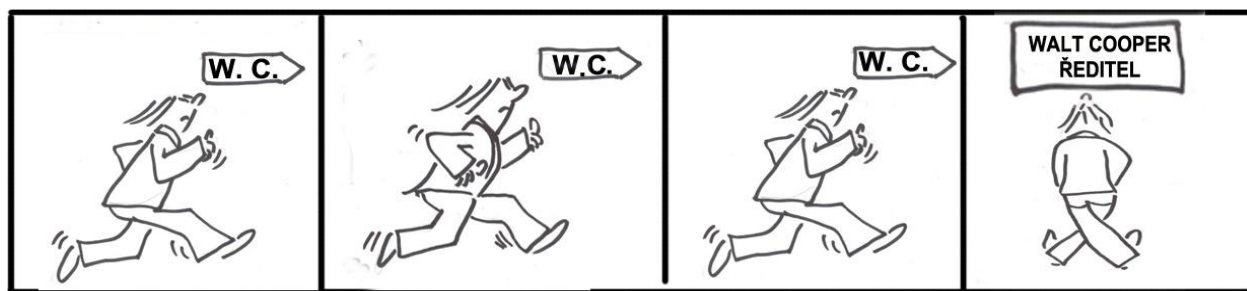
Znojmo má k vysněnému stavu „bezpečné město“ stále daleko. Skoro by se dalo říct, že stále dál. A to navzdory nejrůznějším proklamacím, rozšiřování kamerového systému, najímání asistentů z řad problémových romských skupin. Asi není nad stálý přísný dohled policie, která by měla věnovat pozornost i zdánlivě nenápadnému shlukování nevybouřených výrostků a ne tak, jak jsem nedávno popsal vlastní zkušenost, kdy hlídka blížící se ke skupině deseti romských mladíků, raději změnila směr, jen aby nemusela něco řešit. Není divu, že po takové zkušenosti jim narostou růžky. A pak může dojít i k takové situaci, která se nedávno odehrála v kině Svět. Podle článku ve Znojmském týdnu skupina asi deseti Romů ve věku od patnácti do pětadvaceti let fyzicky napadla a povalila zaměstnankyni kina, snad jen proto, že jim vytkla použití toalet, s tím, že nejsou veřejné.

Je pravda, že jako kluci jsme taky při podvečerním poflakování kolem kina Hraničář (dnes už neexistujícího) jsme si v případě potřeby odskočili na tamní záchody, k nimž se scházelo z vestibulu kina. V kině Svět to nešlo, neboť tam tehdy byly záchody až ve foyeru kina, kam mohli jen návštěvníci filmového představení. Nevím, jak je to tam dnes, ale možná by stačilo vrátit se k tehdejší praxi. Uvedený případ poukázal i na nedostatek veřejných toalet. Pokud se nemýlím, a když nepočítám toalety v nádražní hale, pak v celém městě jsou jen dvojce – na Horním náměstí a na

bývalém autobusovém nádraží. Ty, jež fungovaly v Horním parku, jsou už několik let uzavřeny. Ještě déle nefungují na Komenského náměstí, přitom už před 15 lety navrhovala radnice pod vedením ing. Petra Nezvedy (ODS) jejich obnovu. Kvůli vysokým finančním nákladům 11 milionů a 357 tisíců Kč za projekční práce, se proti návrhu postavili dr. Jiří Kacetl a Otto Bouda (tehdy oba ODS) a pod tímto tlakem byl projekt zastaven. V roce 2013 se k návrhu vrátil starosta ing. Vlastimil Gabrhel (ČSSD) v souvislosti s úpravou celého náměstí. Architekti brněnského ateliéru Tišnovka navrhovali, aby nad záchodky byl stánek s občerstvením, nabízející i tisk a tabákové výrobky. Proti nadstavbě se postavil místní Okrašlovací spolek a rovněž radní dr. Pavel Jajtner za KDU-ČSL.

Před dvěma roky byl návrh obnovy záchodků u gymnázia znovu na stole. Proti hovořily opět vysoké finanční náklady a pak koaliční radní dr. Kacetl z uskupení Pro Znojmo prosazoval myšlenku, že by veřejné záchodky mohly být součástí chystané rekonstrukce tzv. Höcklova domu (bývalé Nové lékárny). Rojnost tehdy záměr komentovala, že by reklamě reprezentačního objektu nepřispěly směrovky WC.

A tak se dál chodí močit ke stromům v parku, nebo třeba za tím účelem proklouznout na záchodky v Corse nebo zamířit do kina Svět.



Námět: Sempé, kresba: ROJ

Zlatokopové na skládkách elektroodpadu

Říká se, že každý elektrospotřebič má v sobě prvek lidově zvaný „kurvítko“, jehož úkolem je po určité době vyřadit spotřebič z provozu. Většinou je to plastová součástka, která na místě nevyhnutelného namáhání praskne. U mikrovlnek je to například součástka, která drží uzavřená dvířka trouby, u rychlovarné konvice uzavírá a otevírá plnicí otvor, nebo stírač podlah uzavírá a otevírá sklopnou plošku, na niž se navléká mop. Zlomený prvek uzavírající dvířka mikrovlnné trouby se dá nahradit pevnou gumičkou, zlomenou pastovou plošku v mopu jsem nahradil plechovou..., ale ne vždy se dá takto improvizovaně postupovat. V opravě vám řeknou, že vás přijde levněji koupit si spotřebič nový. Pak stojíte před věčnou nerudovskou otázkou: Kam s ním, tedy s neopravitelným spotřebičem? K uložení menších spotřebičů – žehliček,

mixérů, fénů..., slouží červené kontejnery na elektroodpad. S velkými kusy se musí do sběrných dvorů, nebo je odvezou pracovníci elektroprodejn při instalaci nového spotřebiče.

Přitom elektroodpad obsahuje až 69 prvků periodické tabulky. Díky recyklaci můžeme tyto prvky vrátit zpět do výroby. Odhaduje se, že v roce 2019 vzniklo na planetě 54 milionů tun elektroodpadu. Hodnotné suroviny v tomto množství představují přibližně 0,8 miliardy eur. Takto zdokumentováno bylo jen 18 procent a zbytek skončil na skládkách, nebo ve spalovnách či zpracován a zobchodován nestandardně, což představuje obrovskou ztrátu cenných a kriticky nedostatkových surovin. Dá se předpokládat, že v roce 2030 to bude o jedenadvacet milionů více. Na každého člověka planety tak připadne devět kilogramů. U nás bylo roce 2020 do červených kontejnerů odevzdáno 133 tisíc tun elektroodpadu. Přestože ve Znojmě jsou kontejnery na malospotřebiče a dva sběrné dvory, občas je někde pohozen nefunkční televizor, monitor od počítače, tiskárna, spálená remoska. Pro lidi bez dopravního prostředku může být obtížné odvézt tyto věci do sběrného dvora. Možná by stálo za úvahu jednou za čtvrt roku přistavit ke kontejnerovým hnízdům i velkoobjemový kontejner na elektroodpad. Stejných, jako slouží k ukládání bioodpadu v blízkosti zahrádkářských kolonií.

Domeček v meziválečném období a za války

V březnu 1912 navrhl továrník Leo Mauer, aby se spolkový dům přejmenoval na Německý dům. Na generální schůzi v prosinci 1913 byla změna názvu schválena, a jak uvádí kronikář Vrbka Deutsches Haus stal se domovem všech znojemských Němců, nikoli pouze měšťanské smetánky.

Za první světové války se do Německého domu nastěhovala armáda.

Ve 30. letech meziválečného období byl Německý dům přestavěn. Bylo především nadstavěny ubytovací prostory a současně upraven byl i vstupní portál.

S vyhlášením Československé republiky se vztahy mezi Čechy a Němci začaly vyostřovat. Negativní roli v tom sehrával znojemský rodák Oskar Teufel, člen Německé radikální strany, poslanec Říšské rady i poslanec Moravského zemského sněmu. To on organizoval odtržení jižní Moravy od Československa a vytvoření Německé jižní Moravy.

S mocenským nástupem Adolfa Hitlera v Německu a jeho štvavé politikou vůči Čes-



Oskar Tufel

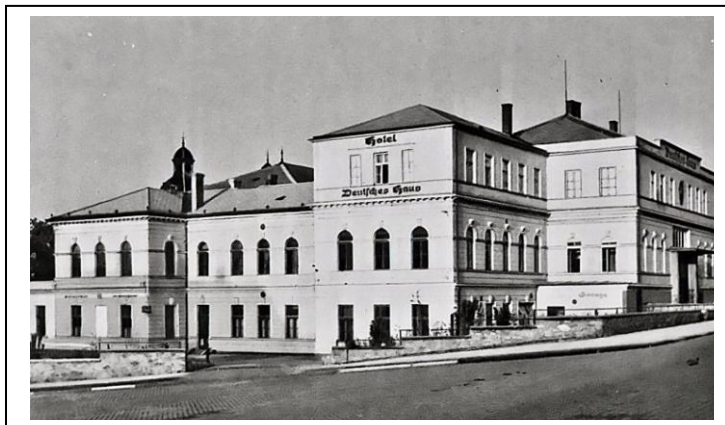
koslovensku, ve kterém strádají jeho němečti soukmenovci, vznikem Henleinovy Sudetoněmecké strany (SDP) se množily útoky sudetoněmeckých bojůvek. Docházelo k četným střetům mezi znojemskými Čechy a Němci. Česká omladina reagovala provokujícími projevy Němců osobitým způsobem, a to tak, že těm které chytila natírala jejich bílé podkolenky černou pastou na boty.

Šéf Sudetoněmecké strany Konrád Henlein při svém agitačním turné přibyl i do Znojma, aby v Německém domě pronesl jeden ze svých štvavých projevů. Přítomnost Henleina nezůstala utajena, k Německému domu se začaly stahovat rozzlobení Češi a hrozilo, že dojde ke střetu. Henlein se dostal do Německého domu zadním vchodem, stejnou cestou po projevu spěšně odešel a jeho příznivci ho odvezli ze Znojma.

Po obsazení Sudet se Německý dům stal sídlem NSDAP – nacistické Národně socialistické německé dělnické strany. V říjnu 1938 navštívil Znojmo při inspekční cestě jihomoravským pohraničím Adolf Hitler, pronesl projev na Dolním náměstí, ale prameny neuvádí, že by se zastavil v Německém domě.

Je zajímavé, že v posledních dnech války letci Rudé armády útočili na radniční věž, naštěstí ji jen mírně poškodili, bomba zničila sousední dům, zatímco sídlo fašistické moci v Německém domě nechali bez povšimnutí.

V příštím vydání Rojnosti: Domeček v poválečném období.



Hotel Deutsches Haus



Konrád Henlein (uprostřed) v kruhu svých nejvěrnějších, jenž ho bránili i za cenu vlastního zranění